

Bohoslužby v Zábřeze 13.srpna 2017

Mt 14,22-33

Milé sestry, milí bratři, myslíte, že by se církev dala přirovnat k autobusu? Když tak nad tím přemýšlím, říkám si, že možná ano. Pravda, v Bibli bychom nic takového nenašli, ale obrazy Písma je přeci potřeba občas aktualizovat. A tak klidně můžeme církev vidět jako autobus, nebo ještě lépe vlak na nějaké horské trati. Stejně jako u loďky na moři se zde objevují stejné důležité znaky. Tedy pohyb odněkud někam, trochu komplikovaný okolními podmínkami, vlnami, terénem. A samozřejmě jasná ohraničenost společenství, v případě vlaku dokonce ukazující realitu dnešní církve. Jeden soubor, ale mnoho oddílů, každý tak nějak svůj, sice jedoucí stejným směrem, nějak spojen s ostatními, ale také od nich jasně vymezený.

Obraz církve jako loďky na moři nám ale ukazuje ještě něco víc než ty základní, viditelné definice, tedy pohyb, nutnost překonávat odpor a ohraničenost. Na začátku toho dnešního textu čteme, že Ježíš učedníky poslal napřed a pak vystoupil na horu, aby se modlil. Můžeme v tom vidět povelikonoční církev. Tedy společenství, které od Ježíše dostává příkaz, aby se vydalo do vln tohoto světa, aby tak plulo tímto světem ke břehům Božího království. Ježíš přitom není na palubě, ale odchází nahoru, odchází do společenství se svým Otcem. Učedníci tak jsou na té lodi sami. A sami ji musejí někam vést, musejí hlídat její směr, musejí veslovat, aby se nejen nepotopila, ale také skutečně doplula k tomu druhému břehu. Zde je docela důležité, jak ta loď vypadá. Jedná se o rybářskou bárku, tedy loďku lehce zranitelnou, loďku, kde se musejí všichni nějak zapojit.

Když jsem mluvil o těch obrazech, jistě by se dalo použít i u té lodi nějakého vylepšení, aktualizování. Z rybářské bárky by časem mohl být ledoborec, kterému nic neublíží, nebo velký zaoceánský parník, ve kterém se všichni cítí dobře. Vidět právě takto církev není vůbec od věci. Myslím, že je to takový přirozený vývoj. Jeden směr je boj s těmi vlnami. Proč se jimi nechat stále ohrožovat? Prostě to vezmeme silou, jako ten ledoborec. Vlny ho sice pohoupou, ale na druhou stranu si prorazí cestu i zmrzlým mořem. Církev se stává silnou, neohroženou, budí respekt, možná až také šíří strach. K síle a neohroženosti patří také pohodlí. Chceme se cítit bezpečně a plout i pohodlně. A tak je tu církev jako zaoceánský parník. Každý si zde může najít

své útulné místečko, nemusí se o nic moc starat. Provoz lodi zajistí jiní, my se jen můžeme bavit a nemusíme myslet na to, co je venku. Jen se můžeme dívat a chlácholit tím, jak je dobré, že jsme na palubě. Jak málo ale stačí, aby se tato jistota stala relativní. Najednou místo dosažení druhého břehu klesá člověk do hlubin. Svět, který mu nedělal starosti, na který shlížel, ho pohltí a nevydá. Církev tak lehce může být lodí, která sice budí respekt a slibuje pohodlí, ale ani se nenaděje a jde velmi rychle ke dnu. A nezabrání tomu její velikost, sláva, pocit neohroženosti. Stačí jen kombinace pýchy a nečekaných okolností. Církev by měla zůstat rybářskou bárkou. Sice zranitelnou, ale svým způsobem bezpečnou. A hlavně je to loď, na které není možné se jen tak vést, ale je třeba přiložit ruku k dílu. Má-li obstát, je na ní každý důležitý.

Lod'ka je církví, která zápasí s vlnami na moři, s bouřemi a protivenstvím tohoto světa. Pluje jakoby napřed, pluje bez Ježíše na palubě. Ale neznamená to, že pluje Ježíšem opuštěná. Ježíš přichází. Přichází dost zvláštním a tajemným způsobem. Dokonce tak zvláštním, že působí zděšení. Asi je to drsná představa. Ježíš přichází ke své církvi a ta propadá panice, děsí se, považuje Ježíše za přízrak. Popravdě řečeno, není se čemu divit. Vždyť on ten příchod přesahuje naši zkušenost. Jde tak nějak mimo to, co považujeme za přirozené, normální. Proto nás to děsí. I když církev zůstává rybářskou bárkou a nemá ambice být zaoceánským parníkem či ledoborcem nebo letadlovou lodí, stejně si jede po svém, vede svůj zápas. Jako přízraku se vyděsili učedníci, když mezi ně přišel Ježíš po svém vzkříšení. Nečekali ho, neuměli si vysvětlit, že tu zkrátka je. Velmi často děsí a znepokojuje svou církev, když přichází ve svém Duchu. Jak často se snažíme hledat únik, když se setkáme s projevy Ducha, které tak nějak nesedí do našich vyjetých kolejí, přesahují naše chápání.

Do zmatku učedníků Ježíš promluví. Není napsáno, zda to učedníky uklidní. Ale hlas Ježíšův je důležitý. Když mluvil o dobrém pastýři, říkal, že ovce znají jeho hlas, proto jdou za ním. Nevidí pořádně jeho tvář, ale můžou ho poznat po hlase, po slovech, která k nim mluví. Ježíšův příchod k loďce jeho církve může vyvolat zděšení, ale jeho hlas, jeho slovo tuto společnost může uklidnit. Může v ní rozpoznat, že nejde o příšeru z jezera, nejde o nic zlého, ale jedná se skutečně o Ježíše. Proto je důležité znát Ježíše po hlase, znát jeho slovo. Jinak nám nemůže přinést pokoj.

Nečteme, zda se již v tuto chvíli učedníci uklidnili, ale Petra tato situace vede ke zvláštní reakci. Jsi-li to ty, Pane, poruč, ať jdu k tobě po vodách. Oč tu jde? Je to nějaká forma zkoušky? A zkoušky čeho a koho? Co se ten Petr chystá udělat? Chce vyjít na vodní hladinu. Tedy, chce opustit jistotu, kterou skýtá paluba lodi, a vstoupit do vln s důvěrou, že se do nich nepropadne. Co takové překročení hranice lodi znamená? Jak se dá pojmut, pochopit? Možná o tom ví své mnozí reformátoři církve. Vždyť ona hranice společenství bývá dána právě tím, čemu společenství věří, jak vyznává a praktikuje svou víru, jak vztah k Ježíši přenáší do svého každodenního života. Je to hranice, která dává pocit jistoty. Vždyť sami přeci potřebujeme mít vyjádřeno, co je naší vírou a co už ne. Reformátoři ale často narazili na to, že hlas Ježíšův je

zve, aby něco z té hranice překročili, šlápli vedle na hladinu vody. Co je důležité, je právě ta skutečnost, že tak nečinili, aby se oddělili od posádky na lodi, ale aby se vydali vsříc Kristu, aby tímto nezvyklým krokem potvrdili, že ten hlas, který je uvedl do neklidu, patří jejich Pánu. Dříve, než vykročil, tak tam probíhá krátký dialog. Jsi-li to ty, řekni, ať jdu. A Ježíš říká: „Pojď“. Petr tak skutečně nejde sám od sebe. Zároveň toto pozvání je pro něj ujištěním, že slyší Boží hlas. A to nám může přijít zvláštní. Je to volání k něčemu, co je nelogické. Jde to proti rozumu. Avšak je to veliké vyznání víry, ve kterém zaznívá důraz na Ježíše Krista. Nikoliv těleso lodi, ale pozvání za Ježíšem, to drží Petra nad vodní hladinou, to mu dává možnost překonat vlny bouřícího moře. Jakoby zde zaznívalo, co je skutečnou hranicí společenství církve. Ne to, kde si to stanovíme svou nějakou definicí, ale tam, kde zaznívá a je vyslyšeno ono Ježíšovo: „Pojď“.

Pozoruhodná situace nastává po několika Petrových krocích. Začne vnímat vítr a vlny a začne se topit. Co se to stalo? Ježíš mluví o jeho pochybnosti a malověrnosti. Krok mimo bezpečí lodi je krok víry. Je postavený na důvěře v Ježíšovo slovo. Zaměření pozornosti na vlny a vítr bych nazval racionální spekulací, která štěpí sílu víry. Jinými slovy, došlo k tomu, že okolnosti ho přemohly, byly silnější. Co tak mohlo běžet Petrovi hlavou? Asi nic nezvyklého, co bychom si sami nedokázali vybavit. Co to dělám? Kde to jsem? Co blbnu, na vlnách, mimo loď? Co si tím chci dokázat? Ono to z praktického hlediska nemělo žádný smysl. Šel za Ježíšem, který ale beztak mířil na palubu jejich lodi. Jeho počínání tak nemělo žádný smysl. V dané situaci nic neřešilo. Tedy viděno očima praktika. A o to právě jde. Netone Petr víry, ale Petr pragmatik. Přijal pravidla hry vln a větru, která říkají, že je příliš těžký na to, aby po vodě klouzal jako loďka. To se někdy dostává i do našeho jednání. Bůh volá, abychom učinili nějaký krok, ale my váháme. Ne kvůli Bohu, ale kvůli těm vlnám kolem nás. Jakoby důvěra Bohu narážena na hranice, které ji dává naše zkušenost, náš pohled na situaci. Ve výsledku tak vítězí strach z toho, co náš krok způsobí nad tím, k čemu může vést. Zpočátku jasný Boží hlas tak zanikne ve větru a bouři, které onen krok víry docela zpochybní. Povzbudivé na tom celém je to, že Ježíš takto tonoucího chytá a staví zpět do lodi. Nenechá ho utopit, tedy pohltnout oněmi vlnami.

Vyznění tohoto příběhu ukazuje k veliké důvěře Ježíši. I když nás zachytává v našem klopýtnutí, přesto je na prvním místě ono pozvání k důvěře. Právě tato důvěra dělá z oné lodičky církve plavidlo, které může obstát velikým vlnám, i když není zaoceánským parníkem nebo podobným kolosem. Ta naděje obstát ve vlnách je ukryta právě v tom, že nad hladinou nás nadržuje hmota lodě, nadržuje nás naše zkušenostní či teologická stavba, ve které se můžeme cítit pokojně a bezpečně. Drží nás slovo Ježíšovo, ke kterému vzhlížíme a které nás nad těmi vlnami nese. Vše ostatní má svůj smysl právě jen tehdy, když to slovo stojí na prvním místě.

Pane Ježíši, bouře, kterou musíme plout nás zbavuje odvahy. Máme rádi svou jistotu, své pohodlí. Ty ale zveš k důvěře, a proto prosíme, abys nás nesl svým slovem a dával nám důvěru v jeho moc.

neděle 13.srpna 2017

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 13 Březen 2019 15:05 -

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }